

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci **žalobce: O. A.,** zastoupeného Mgr. Romanem Seidlerem, advokátem se sídlem Plzeň, Na Jíkalce 13, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3,** o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 59 Az 245/2003 – 32 ze dne 16. 3. 2004,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadl žalobce (dále jen „stěžovatel“) nadepsaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM-6249/VL-07-04-2003 ze dne 8. 12. 2003. Tímto správním rozhodnutím byla žádost stěžovatele o udělení azylu podle § 16 odst. 1 písm. g) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“ nebo „ZA“) zamítnuta jako zjevně nedůvodná, neboť stěžovatel ve správním řízení neuváděl skutečnosti svědčící tomu, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 ZA. Soud se s tímto závěrem žalovaného ztotožnil, když podle něj ze správního spisu, zejména ze samotných tvrzení stěžovatele, lze dovodit, že stěžovatel neopustil Ukrajinu z důvodu pronásledování za uplatňování politických práv a svobod nebo z důvodu

odůvodněného strachu z pronásledování z důvodu rasy, náboženství nebo politického přesvědčení. Jediným důvodem žádosti o azyl byly problémy s „bandity“, kteří jej nutili prodávat marihuanu. Stěžovatel se však ani nepokusil své problémy řešit za pomocí policie nebo jiných kompetentních orgánů na Ukrajině, a proto takové jednání soukromých osob nelze přičítat zemi původu. Podle soudu tak žalovaný měl dostatek podkladů pro vydání rozhodnutí o zamítnutí žádosti o azyl jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) ZA, neboť stěžovatelem uváděné důvody nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu podle § 12 ZA. Soud rovněž nezjistil žádné procesní pochybení žalovaného. Vzhledem k těmto skutečnostem krajský soud v souladu s § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V kasační stížnosti stěžovatel napadá rozsudek krajského soudu v celém rozsahu. Vytýká soudu, že se nedostatečně vypořádal s otázkou, zda jsou u něj splněny podmínky pro udělení azylu podle § 14 ZA. Stěžovatel je totiž přesvědčen, že mu humanitární azyl udělen být měl. Poukázal na problémy s bandity, jež měl na Ukrajině, v důsledku jejich vydírání se ocitl v bezvýchodné situaci, ze které by se nedostal ani v okamžiku, kdyby věc oznámil policii. Poukazuje na to, že chce žít poklidný život, najít si zajímavou práci, k čemuž má i vzdělání; v tom všem mu brání oni bandité. Nepomohlo, ani když se přestěhoval do jiného místa na Ukrajině. Domnívá se, že všechny tyto skutečnosti jsou důvodem pro udělení humanitárního azylu podle § 14 ZA. Pokud by si chtěl legalizovat pobyt podle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů, musel by tak učinit na území Ukrajiny, kde by byl vystaven nebezpečí újmy na zdraví. Z uvedených skutečností dovozuje naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Stěžovatel navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a to jednak z důvodu potřeby vykonávat svá procesní práva v řízení o kasační stížnosti, jednak proto, že bez tohoto přiznání odkladného účinku by se musel vrátit na Ukrajinu, kde by mu hrozila výše uvedená nebezpečí. Dovozuje, že podmínky pro přiznání odkladného účinku v jeho případě splněny jsou.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žádost o udělení azylu byla stěžovatelem podána dne 28. 11. 2003 a pohovor k žádosti o udělení azylu na území České republiky byl se stěžovatelem proveden dne 4. 12. 2003 v přijímacím středisku V. L. Pohovor byl na žádost stěžovatele veden v ruském jazyce za přítomnosti tlumočníka. Ve správním řízení stěžovatel za důvod své žádosti o azyl označil potíže s kriminálníky na Ukrajině, kteří jej nutily prodávat marihuanu, vyhrožovali mu (a to i smrtí) a bili jej. Uvedl, že normálně žít by mohl pouze tehdy, prodával-li by marihuanu. Svůj problém se na Ukrajině ani nepokusil řešit, neboť by to nikam nevedlo, jelikož takových banditů je mnoho a pokud by někoho z nich zadrželi, ostatní se pomstí. Do České republiky odjel za známými, kteří mu slíbili pomoc. Skončilo mu však vízum, a protože zde nechtěl pobývat nelegálně, požádal o azyl. Jiné potíže na Ukrajině neměl, a to ani se státními orgány. Stěžovatel podle svého vyjádření nikdy nebyl členem politické strany.

Podle § 12 ZA se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 2 odst. 6 ZA se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života

nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.

Podle § 14 ZA není-li v řízení o udělení azylu zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Podle § 16 odst. 1 písm. g) ZA se žádost o udělení azylu zamítne jako zjevně nedůvodná, jestliže žadatel neuvádí skutečnost svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12. Podle § 16 odst. 2 ZA lze takové rozhodnutí vydat nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení o udělení azylu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Ostravě v rozsahu důvodů uvedených v kasační stížnosti, avšak shledal, že kasační stížnost není důvodná.

Podle zjištění Nejvyššího správního soudu v daném případě byly skutečně dány důvody pro zamítnutí žádosti stěžovatele jako nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) ZA. Z výpovědí stěžovatele ve správním, ale i v soudním řízení soud zjistil, že stěžovatel měl v zemi svého původu potíže se soukromými osobami bez konkrétní vazby na státní aparát, které jej fyzicky a psychicky napadaly proto, že se nechtěl podílet na jejich nelegální činnosti, konkrétně prodeji marihuany. Z výpovědí stěžovatele lze jednoznačně seznat, že pouze tyto skutečnosti byly příčinou odchodu z Ukrajiny do České republiky, když stěžovatel v celém průběhu správního a soudního řízení neuvedl jinou okolnost, z níž by bylo možno dovodit jakýkoliv další, resp. dodatečný důvod. Z podkladů obsažených ve správním spise zjistil, že stěžovatel o azyl požádal až po delší době strávené v České republice, a to teprve tehdy, když mu skončila platnost víza. Motivem žádosti stěžovatele o azyl tedy byla podle soudu i snaha vyřešit si status svého pobytu v České republice. Nejvyšší správní soud se v plném rozsahu shoduje se závěrem žalovaného i krajského soudu, že důvody, jež vedly stěžovatele přímo nebo zprostředkovaně k podání žádosti a azyl, nejsou podřaditelné pod žádný z důvodů, pro něž by bylo možné azyl podle § 12 zákona ZA udělit. Stěžovatel totiž ve správním řízení nejen netvrdil, že by byl pronásledován nebo že by měl důvodné obavy z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 ZA, nýbrž netvrdil ani to, že by byl vůbec pronásledován ve smyslu § 2 odst. 6 ZA. Jednání soukromých osob, jakkoliv zavrženíhodné, které není státem trpěno ani podporováno, totiž nelze připsat státu, a nejde tudíž o jednání splňující znaky pronásledování podle azylového zákona. V případě stěžovatele nelze ani uvažovat o variantě, že by stát nebyl schopen poskytnout před takovým jednáním ochranu, neboť stěžovatel potvrdil, že se na kompetentní domácí orgány či jiné instituce se žádosti o ochranu vůbec neobrátil. Za takových okolností byly ve správním řízení splněny zákonné podmínky proto, aby žalovaný ve lhůtě 30ti dnů ode dne zahájení správního řízení o udělení azylu přijal rozhodnutí o zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné podle § 16 odst. 1 písm. g) ZA.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že mu měl být udělen humanitární azyl podle § 14 ZA. V daném, případě však žalovaný správně, jak Nejvyšší správní soud zjistil, zamítl žádost stěžovatele o udělení azylu podle § 16 ZA, a v takových případech správní orgán nerozhoduje zvlášť o udělení humanitárního azylu podle § 14 ZA. Jeho udělení totiž připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže žalovaný zkoumal existenci tvrzených důvodů pro udělení azylu,

avšak tuto existenci neshledal. Naopak udělení azylu podle § 14 ZA nepřipadá v úvahu tehdy, když se správní orgán vůbec existencí důvodů pro udělení azylu podle § 12 ZA nezabýval, a to např. mimo jiné proto, že je žadatel o azyl ani netvrdil (§ 16 odst. 1 písm. g/ ZA). Žalovaný v daném případě správně o neudělení azylu podle § 14 ZA nerozhodoval, a proto nelze ani krajskému soudu vyčítat, že se možností udělit stěžovateli azyl z humanitárních důvodů nezabýval.

Nejvyšší správní soud s poukazem na výše uvedené tedy dospěl k závěru, že žalobou napadené rozhodnutí bylo v souladu s § 16 odst. 1 písm. g) ZA, ve vlastním řízení pak nezjistil naplnění stěžovatelem uplatněného důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., a proto kasační stížnost dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Vzhledem k neprodlenému rozhodnutí ve věci samé a rovněž s přihlédnutím k § 78b odst. 1 ZA, podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 1. června 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu